

## FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025-2026

Anul de studiu III / Semestrul I

### 1. Date despre program

|                                                                |                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.1. Instituția de învățământ superior                         | Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia                                                                                                                                   |
| 1.2. Facultatea                                                | Istorie, Litere și Științe ale Educației                                                                                                                                          |
| 1.3. Departamentul                                             | Istorie, Arheologie și Patrimoniu                                                                                                                                                 |
| 1.4. Domeniul de studii                                        | Arheologie                                                                                                                                                                        |
| 1.5. Ciclul de studii                                          | Licenta                                                                                                                                                                           |
| 1.6. Programul de studii/calificări<br>COR/grupă de bază ESCO* | ARHEOLOGIE/ Arheolog (COR 263206), istoric (COR 263302), promotor local (COR 263220)/ 2633 - Filozofii, istorici și specialiști în științe politice / Acces în ciclul de masterat |

\* conform Planului de învățământ

### 2. Date despre disciplină

|                                                   |     |                |                        |                                 |                     |                                                                             |         |    |
|---------------------------------------------------|-----|----------------|------------------------|---------------------------------|---------------------|-----------------------------------------------------------------------------|---------|----|
| 2.1. Denumirea disciplinei                        |     | Paleobotanica  |                        |                                 | 2.2. Cod disciplină |                                                                             | A.3107A |    |
| 2.3. Titularul activității de curs                |     |                | CS I dr Beatrice Ciuta |                                 |                     |                                                                             |         |    |
| 2.4. Titularul activității de seminar / laborator |     |                | Drd. Ștefan Lipot      |                                 |                     |                                                                             |         |    |
| 2.5. Anul de studiu                               | III | 2.6. Semestrul | I                      | 2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP) | C                   | 2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă) |         | Op |

### 3. Timpul total estimat

|                                                                                                   |    |                     |    |                        |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|---------------------|----|------------------------|-----|
| 3.1. Număr ore pe săptămână                                                                       | 3  | din care: 3.2. curs | 1  | 3.3. seminar/laborator | 2   |
| 3.4. Total ore din planul de învățământ                                                           | 42 | din care: 3.5. curs | 14 | 3.6. seminar/laborator | 28  |
| Distribuția fondului de timp                                                                      |    |                     |    |                        | ore |
| a. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe                                    |    |                     |    |                        | 13  |
| b. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren |    |                     |    |                        | 10  |
| c. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri                          |    |                     |    |                        | 10  |
| d. Tutoriat                                                                                       |    |                     |    |                        | -   |
| e. Examinări                                                                                      |    |                     |    |                        | -   |
| f. Alte activități universitare (vizite de studiu, consultații proiecte, etc.) .....              |    |                     |    |                        | -   |

|                                                   |    |
|---------------------------------------------------|----|
| 3.7 Total ore studiu individual (a+b+c)           | 33 |
| 3.8 Total ore activități universitare (d+e+f+3.4) | 42 |
| 3.9 Total ore pe semestru (3.7+3.8)               | 75 |
| 3.10 Numărul de credite**                         | 3  |

\* 1 credit = 25 ore

\*\*Se recomandă ca 3.7 să fie mai mare sau egal cu 3.8

### 4. Precondiții (acolo unde este cazul)

### 5. Condiții (acolo unde este cazul)

|                                                  |                                                                                    |
|--------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| 5.1. de desfășurare a cursului                   | sală de curs dotată cu video-proiector și conexiune la Internet                    |
| 5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului | Laborator de arheobotanică, microscopie, eșantioane vegetale, atlase arheobotanice |

|  |  |
|--|--|
|  |  |
|--|--|

## 6. Competențe specifice acumulate

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Competențe profesionale | C2 Utilizarea cunoștințelor de bază pentru explicarea și interpretarea unor variate tipuri de concepte, situații, procese, proiecte etc. asociate domeniului Istorie; stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor |
| Competențe transversale |                                                                                                                                                                                                                                                              |

## 7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

|                                       |                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7.1 Obiectivul general al disciplinei | Cunoașterea metodelor specifice arheobotanicii în reconstituirea mediului și economiei populațiilor din trecut                                                                               |
| 7.2 Obiectivele specifice             | Înțelegerea relației dintre om și plante în trecut.<br>- Dobândirea competențelor practice de analiză arheobotanică.<br>- Familiarizarea cu principalele categorii de macroresturi botanice. |

## 8. Conținuturi\*

| 8.1 Curs                                                                               | Metode de predare          | Observații |
|----------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|------------|
| 1. Introducere în arheobotanică: definiție, scop, metode.                              | <i>Prelegeri, discutii</i> | 2          |
| 2. Procese de fosilizare și conservare a macroresturilor vegetale.                     | <i>Prelegeri, discutii</i> | 2          |
| 3. Tipuri de macroresturi botanice: cereal, legume, fructi, polen, fitoliti            | <i>Prelegeri, discutii</i> | 2          |
| 4. Metode de prelevare, flotare și analiză de laborator.                               | <i>Prelegeri, discutii</i> | 2          |
| 5. Interpretarea contextelor arheologice din perspectiva datelor arheobotanice.        | <i>Prelegeri, discutii</i> | 2          |
| 6. Studiu de caz: Arheobotanica în siturile dacice din România.                        | <i>Prelegeri, discutii</i> | 2          |
| 7. Aplicații interdisciplinare: paleoecologie, economie agrară antică, dietă și climă. | <i>Prelegeri, discutii</i> | 2          |
|                                                                                        |                            |            |

### Bibliografie

Ciută, Beatrice. *Arheobotanica: Ghid metodologic privind prelevarea, procesarea și interpretarea macroresturilor vegetale*. Alba Iulia: Altip, 2008.

Ciută, Beatrice. *Plant Species Within the Diet of Prehistoric Communities from Transylvania*. Cluj-Napoca: Mega, 2012.

Neef, Reinder; René T. J. Cappers; și R. M. Bekker. *Digital Atlas of Economic Plants in Archaeology*. Groningen Archaeological Studies 17. Groningen: Barkhuis Publishing, 2012.

Hillman, G. *Archaeobotany and Archaeology*. Cambridge: Cambridge University Press, 2000.

Jacomet, S. *Identification of Cereal Remains from Archaeological Sites*. Basel: IPAS, 2006.

Renfrew, J. *Palaeoethnobotany*. London: Methuen, 1973.

Bogaard, A. *Neolithic Farming in Central Europe*. London: Routledge, 2004.

Hopf, M.; D. Zohary; și E. Weiss. *Domestication of Plants in the Old World*. Oxford: Oxford University Press, 2012.

Manning, K.; T. Bogaard; L. Colledge; F. Jones; și alții. "Database and Online Resources for the Study of Archaeobotanical Remains." *Vegetation History and Archaeobotany* 24, no. 1 (2015): 1-5.

Pearsall, D. M. *Paleoethnobotany: A Handbook of Procedures (2nd ed.)*. New York: Academic Press, 2015.

Lung, T.; H. B. Wickham-Jones; și alții. "Multiproxy Archaeobotanical Investigations in Northern Scotland: Macro-, Micro- and Isotopic Evidence." *Journal of Archaeological Science* 78 (2017): 67-79.

Murphy, C. P.; A. Bogaard; K. Hart; et al. "Using isotope ratios on archaeobotanical remains to infer crop water status: A new method in archaeobotany." *Journal of Archaeological Science* 93 (2018): 77-89.

Wiethold, J. "The use of cereal parenchyma and rachis remains in archaeobotany." *Vegetation History and Archaeobotany* 27, no. 1 (2018): 85-98.

Terry, R.; A. Bogaard; M. Jones. "Ancient Crop Intensity: Archaeobotanical Evidence from Neolithic and Bronze Age Europe." *Antiquity* 92, no. 365 (2019): 1010-1025.

Davis, S. J. M.; E. J. Murphy; S. Colledge. "Bridging macro- and micro-botanical evidence through computational modeling." *Quaternary Science Reviews* 325 (2024): 108742.

|                                                                                  |                            |        |
|----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|--------|
| <b>8.2. Seminar-laborator</b>                                                    |                            |        |
| <b>Seminar</b>                                                                   | <i>Activitati practice</i> |        |
| 1–2. Introducere în identificarea semințelor și fructelor carbonizate.           |                            | 2<br>2 |
| 3–4. Prelevarea probelor arheobotanice pe teren.                                 | <i>Activitati practice</i> | 2<br>2 |
| 5–6. Analiza microscopică a macroresturilor.                                     | <i>Activitati practice</i> | 2<br>2 |
| 7–8. Analiza polenului și a fitoliților.                                         | <i>Activitati practice</i> | 2<br>2 |
| 9–10. Interpretarea statistică a datelor.                                        | <i>Activitati practice</i> | 2<br>2 |
| 11–12. Studiu de caz practic (sit arheologic local).                             | <i>Activitati practice</i> | 2<br>2 |
| 13–14. Prezentarea unui mini-proiect individual: analiză arheobotanică completă. | <i>Activitati practice</i> | 2<br>2 |

**Bibliografie**

Ciută, Beatrice. *Arheobotanica: Ghid metodologic privind prelevarea, procesarea și interpretarea macroresturilor vegetale*. Alba Iulia: Altip, 2008.

Neef, Reinder; René T. J. Cappers; și R. M. Bekker. *Digital Atlas of Economic Plants in Archaeology*. Groningen Archaeological Studies 17. Groningen: Barkhuis Publishing, 2012.

Hillman, G. *Archaeobotany and Archaeology*. Cambridge: Cambridge University Press, 2000.

Jacomet, S. *Identification of Cereal Remains from Archaeological Sites*. Basel: IPAS, 2006.

Renfrew, J. *Palaeoethnobotany*. London: Methuen, 1973.

Hopf, M.; D. Zohary; și E. Weiss. *Domestication of Plants in the Old World*. Oxford: Oxford University Press, 2012.

Manning, K.; T. Bogaard; L. Colledge; F. Jones; și alții. "Database and Online Resources for the Study of Archaeobotanical Remains." *Vegetation History and Archaeobotany* 24, no. 1 (2015): 1-5.

Pearsall, D. M. *Paleoethnobotany: A Handbook of Procedures (2nd ed.)*. New York: Academic Press, 2015.

Lung, T.; H. B. Wickham-Jones; și alții. "Multiproxy Archaeobotanical Investigations in Northern Scotland: Macro-, Micro- and Isotopic Evidence." *Journal of Archaeological Science* 78 (2017): 67-79.

\* temele de curs și seminar/laborator trebuie să acopere în întregime obiectivele specifice formulate la secțiunea 7.2.

\* temele abordate la curs și cele de la seminar pot fi proiectate atât în relație de complementaritate, cât și/sau în relație de aprofundare a tematicii.

\* este recomandabil ca elaborarea fișei disciplinei să fie făcută în echipă de către titularul de curs și cel de seminar/laborator, eventual de către toți titularii aceleiași discipline, acolo unde mai multe persoane predau aceeași disciplină.

## 9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Se vor prezenta argumente concrete specifice, nu aspecte general valabile, în favoarea motivării necesității/utilității disciplinei pentru un viitor specialist în domeniul profesional aferent programului de studiu.

**10. Evaluare**

| Tip activitate                                                                                                                                                                      | 10.1 Criterii de evaluare                                     | 10.2 Metode de evaluare                  | 10.3 Pondere din nota finală |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|------------------------------------------|------------------------------|
| 10.4 Curs                                                                                                                                                                           | Cantitatea și calitatea de cunoștințe însușite                | conversația; expunerea liberă            | 50%                          |
| 10.5 Seminar/laborator                                                                                                                                                              | -Cantitatea și calitatea de cunoștințe însușite<br>-Frecvența | Participarea activă, competențe practice | 50%                          |
| 10.6 Standard minim de performanță:<br>Cunoașterea metodelor de analiză și interpretare arheobotanică și capacitatea de a realiza o analiză completă de probă vegetală arheologică. |                                                               |                                          |                              |

**Data completării**  
**29.09.2025**

**Semnătura titularului de curs**

**Semnătura titularului de seminar**

**Data avizării în departament**  
**01.10.2025**

**Semnătura directorului de departament**

# ANEXĂ LA FIȘA DISCIPLINEI

## b. Evaluare – mărire de notă

| Tip activitate                                                                    | 10.1 Criterii de evaluare     | 10.2 Metode de evaluare          | 10.3 Pondere din nota finală |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|----------------------------------|------------------------------|
| 10.4 Curs                                                                         |                               |                                  |                              |
| 10.5 Seminar/laborator                                                            |                               |                                  |                              |
| 10.6 Standard minim de performanță                                                |                               |                                  |                              |
| Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.* |                               |                                  |                              |
| Data completării                                                                  | Semnătura titularului de curs | Semnătura titularului de seminar |                              |
|                                                                                   |                               |                                  |                              |

## c. Evaluare – restanță

| Tip activitate                                                                       | 10.1 Criterii de evaluare       | 10.2 Metode de evaluare          | 10.3 Pondere din nota finală |
|--------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|----------------------------------|------------------------------|
| 10.4 Curs                                                                            | Examen                          | Lucrare scrisă                   |                              |
| 10.5 Seminar/laborator                                                               | Referate, eseuri, proiecte etc. | Prezentare la seminar            |                              |
| 10.6 Standard minim de performanță                                                   |                                 |                                  |                              |
| Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.*,** |                                 |                                  |                              |
| Data completării                                                                     | Semnătura titularului de curs   | Semnătura titularului de seminar |                              |
|                                                                                      |                                 |                                  |                              |

\*Formulare orientativă

\*\*Dacă disciplina are prevăzute ore de laborator trebuie prevăzute modalitățile de recuperare a acestora.